

Abstract. Dekhtyar B. Problems of using digital tools in the professional training of a specialist in the field of law. *The article analyzes the digital system in the Ukrainian judiciary, namely the "Electronic court" subsystem, as an important factor in the modern professional training of a specialist in the field of law. The advantages and main functions of the specified subsystem are described. The importance of studying these digital tools, which will become more and more relevant in the professional activity of a future specialist in the field of law, is emphasized.*

Keywords: *electronic court, professional training, digital system in the Ukrainian judiciary.*

Ганна Доманова

*Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, Україна
an_and_g@ukr.net*

ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «ІСТОРІЯ СТАРОДАВНЬОГО СХОДУ» В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТА ВОЄННОГО СТАНУ В КРАЇНІ

Виклики сьогодення призвели до усвідомлення того, що дистанційна форма навчання стала одним з пріоритетних напрямків модернізації вищої школи. Карантинні обмеження пов'язані з COVID-19, введення в Україні воєнного стану у зв'язку з повномасштабним вторгненням РФ на територію нашої держави змусили викладачів ЗВО переглянути методику викладання історичних дисциплін. Відтак, цифрові технології почали займати чи не головне місце в освітньому процесі. Сьогодні існує чимало платформ для дистанційного навчання, водночас їх кількість продовжує зростати.

Кожен ЗВО України самостійно обирає алгоритм дистанційної освіти, робочі платформи, сервіси, віртуальні класи тощо. Найпоширенішими, де відбувається віртуальна взаємодія викладача зі здобувачем вищої освіти залишаються Moodle, Google Classroom, Google Meet, Zoom, Microsoft Teams. Існує цілий спектр цифрових інструментів, які дозволяють створювати інформаційні продукти для підтримки навчального процесу. У відкритому доступі мережі Інтернет існують добірки ресурсів, які можна використовувати під час навчання майбутніх фахівців [1].

Однією з найважливіших проблем вищої школи була і залишається адаптація першокурсників до нових психолого-педагогічних умов навчання. Відтак, на особливу увагу заслуговує організація дистанційної освіти на першому курсі. Комплексні соціально-психологічні дослідження студентських груп у різних українських вишах засвідчують, що тільки близько 20–30 % студентів перших курсів мають достатній рівень сформованості навичок самостійної пізнавальної діяльності, 15 % першокурсників взагалі не мають схильності до самостійних дій. Якщо за таких умов процес дистанційного навчання буде погано організований, а навчальний матеріал нецікавий, то він може втратити будь-яку мотивацію до навчання [2].

Освітньо-професійна програма 014 Середня освіта (Історія) серед обов'язкових компонентів містить навчальну дисципліну «Історія Стародавнього Сходу» (I семестр), що є складовою всесвітньої історії. Опанування даної дисципліни – важлива фаза у професійній підготовці здобувачів вищої освіти, коли закладаються основоположні знання та навички майбутніх фахівців. В умовах дистанційної освіти опанування даної навчальної дисципліни в НУЧК імені Т.Г. Шевченка здобувачами вищої освіти відбувається на платформі Moodle, з використанням онлайн-сервісів, зокрема Zoom, Google Jamboard, Online Test Pad.

Освітнє середовище Moodle одночасно є способом зв'язку, сховищем навчально-методичних матеріалів і завдань, координатором процесів та набором інструментів і шаблонів для управління онлайн-навчанням, засобом автоматизованого створення дистанційних курсів. Курс «Історія Стародавнього Сходу» передбачає розташування всіх необхідних елементів для самостійного опрацювання на платформі Moodle. Перший крок, який мають зробити здобувачі після реєстрації на даному курсі – ознайомитись з силабусом, де прописана політика навчальної дисципліни, подано зміст курсу, його структура, тривалість вивчення дисципліни, принципи оцінювання, послідовність викладання навчального матеріалу, міждисциплінарні зв'язки. Надалі – це навчально-методичний посібник, який дає змогу більш ширше довідатись про структуру курсу, який включає в себе лекційний матеріал, семінарські заняття, самостійну роботу, інтерактивні вправи, творчі завдання, поточний та підсумковий контроль. Усі теми, які включені до лекційної форми проведення занять представлені у вигляді презентацій (з використанням ресурсів Microsoft PowerPoint, Canva) і завантажені в систему Moodle. На жаль, даний сервіс, незважаючи на всі його пропозиції щодо типів завдань, різновидів обміну думками, не передбачає проведення занять у режимі реального часу (можна розмістити лише відеозапис). Відтак, для роботи в режимі реального часу використовується сервіс для проведення відеоконференцій та онлайн-зустрічей – Zoom, який дає можливість проводити лекції, семінарські заняття інтерактивно із мультимедійним наповненням, а також презентувати багато додаткової корисної та цікавої навчальної інформації. Під час проведення відеоконференцій використовується сервіс Google Jamboard – інтерактивна віртуальна дошка. Здобувачі отримують повний або частковий доступ до неї, мають можливість відтворювати зображення на ній, виконувати/створювати завдання.

Програма навчальної дисципліни «Історія Стародавнього Сходу» складається з чотирьох змістових модулів:

1. Вступ до курсу. Первісна доба. Історичні передумови виникнення перших цивілізацій.
2. Країни Месопотамії та Єгипет (IV – I тис. до н.е.).
3. Країни Малої Азії та Східного Середземномор'я (III – I тис до н.е.).
4. Країни Південної Азії та Далекого Сходу (III тис. до н.е. – V ст. н.е.).

Відповідно до модульної системи відбувається наповнення сервісу Moodle навчальними матеріалами. Завантажена література (базова та додаткова), вибірково представлені відеоматеріали, теми семінарських занять. Для перевірки та контролю знань використовується формат тестів (це може бути поточний, модульний, підсумковий контроль). Тестові завдання здобувач виконує на різних сервісах, але базовим залишається функціонал тестування Moodle. Він якісно відрізняється широким спектром різних за формою типів питань: від класичного текстового питання з багатоваріантними відповідями до питань-ілюстрацій, логічних пар та написання есе. Дуже зручним у користуванні є банк питань. Формування його здійснено за відповідними категоріями, наприклад: «Первісна доба, історичні передумови перших цивілізацій», «Шумерська цивілізація», «Держави Месопотамії у II–I тис. до н.е.», «Єгипет в епоху Нового царства», «Південна Азія в III – I тис. до н.е.» тощо. У подальшому це дає можливість згенерувати тест, який буде охоплювати матеріал окремого модуля або навіть всього курсу. При створенні тесту система пропонує здійснити багато різних налаштувань: вибір часу, оцінка, макет, визначити шкалу оцінювання, кількість спроб проходження тесту, формат питань, коментарі.

Для моніторингу навчальних досягнень здобувачів вищої освіти задіяна також платформа Online Test Pad – безкоштовний багатофункціональний сервіс для проведення тестування та навчання. Цей конструктор слугує для створення не лише тестів, а й кросвордів, логічних ігор та діалогових тренажерів. Так само на цій платформі здобувачам запропоновані тестові завдання, а в якості самостійної роботи – складання кросвордів, логічних ігор.

Заглядаючи у майбутнє стає зрозумілим, що дистанційне навчання й надалі буде займати свою нішу в освітньому процесі. Постає необхідність вдосконалення та урізноманітнення діяльності викладача за рахунок активного використання цифрових інструментів, які сьогодні є посередником між здобувачем вищої освіти та викладачем.

Список використаних джерел

1. Підбірка сервісів для дистанційного навчання. URL: http://www.kdket.net.ua/files/dystanc/%D0%97%D0%B1_%D1%80%D0%BA%D0%B0%20%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B2_%D1%81_%D0%B2%20%D0%B4%D0%BB%D1%8F%20%D0%B4%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%86_%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf
2. Стадник Ю.А. Мотивація навчальної діяльності у дистанційній формі навчання. *Дистанційне навчання у ЗВО: моделі, технології, перспективи: матеріали круглого столу за участю порадників академічних груп та викладачів факультету управління фінансами та бізнесу*. 28 квітня 2021 р. Львів: ФУФБ, 2021. С. 86. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/08/KRUHLYY-STIL-RP-2021.pdf>

Анотація. Доманова Г. Викладання курсу «Історія Стародавнього Сходу» в умовах дистанційного навчання та воєнного стану в країні. *Реалії сьогодення змусили переформувати вищу освіту та надати цифровим технологіям пріоритетного значення. Розвідка аналізує особливості викладання курсу «Історія Стародавнього Сходу», опанування якого здійснюється першокурсниками на платформі Moodle, з використанням онлайн-сервісів – Zoom, Google Forms, Google Jamboard, Online Test Pad.*

Ключові слова: історія, дистанційне навчання, Moodle, Zoom, Google Jamboard, Online Test Pad.

Abstract. Domanova H. Teaching the course "History of the Ancient East" in the conditions of distance learning and martial law in the country. *Today's realities have forced higher education to be reshaped and digital technologies to be prioritized. The investigation analyzes the peculiarities of teaching the course "History of the Ancient East", which is mastered by first-year students on the Moodle platform, using online services - Zoom, Google Forms, Google Jamboard, Online Test Pad.*

Key words: history, distance learning, Moodle, Zoom, Google Jamboard, Online Test Pad.